

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

***LENONG LA GAUTA:
PADI YA BOTSEKA***

B. F. MAHOLE

2002

© University of Pretoria

UNIVERSITEIT VAN PRETORIA
UNIVERSITY OF PRETORIA
YUNIBESITHI YA PRETORIA

LENONG LA GAUTA: PADI YA BOTSEKA

KA

BOSHOFF FRANS MAHOLE

E neelwa go ya ka dinyakwa tša tikrii

ya

MAGISTER ARTIUM

ka

LEFAPHENG LA POLELO LE DINGWALO LE FILOSOFI

MOHLAHLI: PROF. M. J. MOJALEFA

YUNIBESITHI YA PRETORIA

PRETORIA

OKTOBORO 2002

DITEBOGO

Ditebogo tša ka ke di lebiša go wena mohlahli wa ka, Prof. M. J. Mojalefa. Ke leboga tlhahlo le tutuetšo tša gago Mogale, tšeo lehono di ntirilego gore ke hwetše lengwalo le la M. A. Dipula tša medupi a di go nele!

Go Mokgalabje, Prof. P. S. Groenewald, ke hlaelelwa mantšu a gore ke a leboga. Kamogelo ya gago ye borutho nka se e lebale. A nke Morena a go lote o re phelele. Ke leboga le wena Renèe Marais wa "Creative Language Services" ka phetolelo lelemeng la Seafrikaanse.

Go ba bokgobapuku bja Yunibesithi ya Pretoria ke leboga thušo yeo le mphilego yona. Ke re le tšwele pele go thuša baithuti ba bangwe.

Bafatišišikanna, e lego Bahumagadi Aphané Caroline, Phala Ragosebo le Barena Thobakgale R. M. le Mohlala M. J. gammogo le bohle ba Maleme a Babaso, ke re re sepedišane tsela magagešo. Ke nnete ge go thwe go sepela go phala go kitima. Ke leboga tlhohleletšo ya lena ka moka.

Mohumagadi wa ka, Manku Susan le dithorwana tša rena tše pedi, le ile la nkgotlelela ka ge ke be ke se na nako ye e lekanego ya go ba le lena. Ke leboga tlhohleletšo le thekgo tšeo le mphilego tšona ge ke be ke swaragane le mošomo wo. Go se mphelele pelo ga lena ke gona go mphihlišitšego mo ke lego gona.

Le wena Mologadi Grace Mogaladi, mmangwane wa bana ba ka, o be o mpha madulo le lefelo la go robala ge ke be ke tlile Tshwane ka wona mošomo wo. Ka lebaka leo ke re o montshepetšabošego wa borare, yo ke mo lebogago bo sele.

Go bašomikanna ke leboga thekgo le kwešišo yeo le mpontšhitšego yona, kudu Morena Diase L. J. le Ngaka Madigoe M. A.

Go batswadi ba ka, bahu Dani le Fanisa gotee le mmatswale Morare Alice, ke leboga kgodišo le thutolapeng tšeo le mphilego tšona. Ka maitapišo a lena, lehono le nna ke boikgantšho bja lena. A ke be mohlala wo mobotse go bana bešo le go bana ba ka.

Ke tliša ditebogo tša ka go motlanyi wa yona nyakišišo ye, e lego Hunadi Dorah Langa, ke re o gole o lekane le tlou, Hunadi, tšhukudu e be mošemane. Le wena Linkie Mohlala ge o beakantšhitše nyakišišo ye ka tshwanelo.

Go tšohle tše, ke leboga Modimo, e lego Mmopi wa ka ge a mpolokile ka mabaka ohle, a mponegela ditsela ka moka tša go ya le go boa Tshwane. A go be bjalo.

DITENG

TŠHUPANE..... LETLAKALA

KGAOLO YA PELE..... 1

1.1	MATSENO.....	1
1.2	MAIKEMIŠETŠO.....	2
1.2.1	Groenewald, P.S.: <i>Lenong la Gauta</i> (1982), <i>Dingwalo BA (Hons) Sesotho sa Leboa</i> (1992) le <i>Thutadingwalo ya Sesotho sa Leboa 2</i> (1993).	2
1.2.2	Mphahlele, L.L.: <i>Lenong la Gauta</i> (1982).	3
1.2.3	Serudu, S.M.: <i>Lenong la Gauta</i> (1982).	4
1.2.4	Mampuru, D.M.: <i>Critical assessment of Lenong la Gauta as a detective novel (story)</i> (1986).	4
1.3	MOKGWA WA NYAKIŠIŠO.....	5
1.4	TAETŠONYAKIŠIŠO.....	6
1.5	TLHALOŠO YA DIKGOPOLO.....	6
1.5.1	Diteng tša sengwalo.....	7
1.5.2	Thulaganyo ya sengwalo	8
1.5.3	Mongwalelo wa sengwalo	10
1.6	TLHALOŠO YA KANEGELOTSEKA	11
1.6.1	Mehuta ya dikanegelotseka.....	12
1.7	TSHEPEDIŠO YA DITABA.....	13

KGAOLO YA BOBEDI 15

2.2	MATSENO.....	15
2.3	KAKARETŠO YA DITENG TŠA LENONG LA GAUTA.....	15
2.4	TLHALOŠO YA DIELEMENTE TŠA DITENG TŠA LENONG LA GAUTA.	17
2.4.1	Baanegwa.....	17
2.4.2	Ditiragalo	18
2.4.3	Nako	18
2.4.4	Felo	19
2.4.5	Kakaretšo	20
2.5	TIRIŠO YA DIELEMENTE TŠA DITENG TŠA LENONG LA GAUTA.	20

2.5.1	Baanegwa.....	20
2.5.2	Ditiragalo	27
2.5.2.1	Legoro le legolo la ditiragalo	28
2.5.2.2	Legoro le lennyane la ditiragalo.....	29
2.5.3	Nako.....	32
2.5.3.1	Nako ye e itšego	32
2.5.3.2	Nako ya ditiragalo	33
2.5.3.3	Nako ya leago.....	34
2.5.4	Felo	35
2.5.4.1	Lefelo le le itšego	35
2.5.4.2	Lefelo la ditiragalo.	36
2.5.5	Kakaretšo	37

KGAOLO YA BORARO..... 38

3.1	THULAGANYO.....	38
3.1.1	Matseno.....	38
3.1.2	Mabaka a thulaganyo ya ditaba	38
3.1.3	Moko wa ditaba/molaetsa/maikemišetšo/thuto.....	39
3.1.4	Dithekniki	40
3.1.5	Moko wa ditaba wa <i>Lenong la Gauta</i>	41
3.1.6	Moakanyetšo.....	42
3.1.7	Thaetlele.....	43
3.2	DIKOKWANE TŠA THULAGANYO	46
3.2.1	Kalotaba (Exposition)	47
3.2.1.1	Thulano.....	49
3.2.1.2	Maatlakgogedi.....	50
3.3	KAKARETŠO.....	65

KGAOLO YA BONE..... 67

4.1	THULAGANYO I.....	67
4.1.1	Semelo sa baanegwa	67
4.1.1.1	Matseno	67
4.1.1.2	Diphapantšhotshwanelo	67

4.1.1.3 Diphapantšhotlaleletšo	68
4.1.1.4 Tlhalošo ya semelo sa baanegwa.	68
4.1.1.5 Moko wa ditaba.....	68
4.1.1.6 Moakanyetšo	69
4.1.1.7 Dithekniki tšeo mongwadi a di dirišitšego go hlaloša Nnono (Molwantšhwa) bjalo ka motho yo bohlale.....	73
4.1.1.8 Dithekniki tšeo di šomišitšwego go hlaloša Nnono go ba motho wago hloka bofokodi.	78
4.1.1.9 Dithekniki tšeo di šomišitšwego go laetša maemo a Brenda.	87
4.1.1.10 Dithekniki tše di šomišitšwego go laetša mafokodi a Brenda.....	91
4.1.1.11 Kakaretšomoka.....	94
KGAOLO YA BOHLANO.....	96
5.1 THULAGANYO II	96
5.1.1 Ditiragalo.....	96
5.1.1.1 Matseno	96
5.1.1.2 Tlhalošo ya ditiragalo.....	96
5.1.1.3 Ditiragalo tša kalotaba.....	98
5.1.1.4 Tikologo	101
5.1.1.5 Tšwetšopele.....	111
5.1.1.6 Sehloa	118
5.1.1.7 Tlemollahuto	122
5.1.1.8 Kakaretšo.....	125
KGAOLO YA BOSELELA	127
6.1 THUMO	127
6.2 KGAOLO YA PELE.....	127
6.3 KGAOLO YA BOBEDI	128
6.4 KGAOLO YA BORARO.....	131
6.5 KGAOLO YA BONE	133
6.6 KGAOLO YA BOHLANO.....	135
7 BIBLIOKRAFI.....	139

8	SUMMARY.....	147
9	OPSOMMING.....	151